

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 30 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetűri hirdetésnél olcsóbb. Nyitlter
sora 25 kr. Belyegdíj minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Reflexiók

Mihályi János ur memorandumára.

II.

imutattuk a mult cikkben hogy az állandó tolyó költségeket leszámítva, csak 86300 frt fölött rendelkezik a hitközség.

Mihályi ur megbízható előirányzata szerint egy hat fielmi (5-6 osztály együtt) és három felsőbb népiskolára való épület, tehát nyolc tanterem, a szükséges mellék-helyiségekkel: 42000 frtba,

a szelencsei két osztályos iskola 11000-be, a bánáti egy osztályos 5000 frtba, tehát a három épület együtt 58000 frtba kerül.

A bebutorozást és felszerelést M. ur szintén részletezte és 3219 frtban összegezte.

Ez összeg talán sok; mert úgy jött ki, hogy M. ur a jelenleg létező bútorzatot és felszerelést épen semmibe se számítja; pedig hát ami az, amilyen olyan csak van most is.

Fukarkodva az alap javára, vegyük föl hogy a létező holmi megér 1000 és egynehány frtot; tehát ennek célszerű átalakítása útján csak 2000 frtot emészt majd föl az egész beruházás. Ezt már azért is bizvást így vehetjük mert ha van tágas, világos, szellemekre jól felszerelt tanterem: annak esetleg ósdiás padjai stb a sikert igen másodlagos részben kockáztatják.

Ily számítás mellett, ha a kezelési költségek tőkájének levonása után megmaradt 86300 frtból a felszereléssel együtt 60000 frtot fel-emésztő építési kiadást levonjuk: marad kamatozó alap gyanánt 26000 frt.

Ennek évi kamatja 6%-kal 1560 frt.

Ezen biztos évi jövedelem hozzáadva a 14340 frt állandó évi járulékhöz, kite-sz 15900 frtot.

És nehogy azt mondja valaki, hogy fön-
tebb nagyon bőven számoltunk: mondjuk, hogy a tervezett fiiskolák fentartására biztos évi 16000 frttal rendelkezik a r. k. hitközség.

Most természetesen előtérbe tolokodik az a kérdés: hogy lesz legjobb elhasználni ezt a 16000 frt évi biztos jövedelmet?

A felsőbb népiskoláról fogunk ugyan más alkalomkor külön, nézetet nyilvánítani; de most számításunk áttekinthetősége kedvéért, valamint fön-
tebb az épületet, úgy itt alább magát az intézetet is elfogadjuk a költségvetés alapjául.

Ezt a költségvetést mi, alább következő indokolással, ilyenformán állítottuk össze:

5 központi elemi tanító 660 frtjával	3300 frt
3 kültéri „ „ 500 frtjával	
és lakással	1500 frt
4 tanyai elemi tanító lakással és	
400 frtjával	1600 frt
1 hittanító	660 frt
3 felső népisk. tanító 840 frtjával	2520 frt
1 tornatanító tiszteletdíja	100 frt
1 beltéri iskolaszolga lakás és	300 frt
A többi hét tanterem tisztogatá- sa 30 frtjával	210 frt
13 városi tanterem (11 osztály, egy rajz terem, egy hivatal szoba) fűtése egyre 4 ölet 15 frtjával számítva	780 frt
Beltéri iskolaszolgnak fűtésre 2 ölfá	30 frt
4 tanyai iskola fűtésére szalma 30 frtjával	120 frt
3 tanyai lakásos iskola bére 100 frtjával	300 frt
15 tanító nyugdíj juttaléka 12 frtjával	180 frt
4 iskolai épület (3 városi 1 tanyai) biztosítására és jó karban tar- tására évi átlag	400 frt
Összeg	12000 frt.

Kisegítő tanítóra nem vettünk fel semmit. Annak rendszeresítése csak demoralizálna.

Tanítónak tankerületi tanácskozások alkalmára 5 frt napidíjat szánni: luxus. Akiben van ügybuzgalom és okulási hajlam: kap a várostól kocsit, menjen a maga pénzén. Akinek annyi pénze sincs, hogy oda elmenjen: az az 5 forintot csak elprédálná. És ez cél nem lehet. Különben is a tanító személyes érdeke: szakszűlésekre eljárni. Tanargyűlésre se kapni költségpénzt.

Igazgatósági és tanyai iskolalátogatási díjra, illetőleg fuvarra, M. ur 400 frtot vett évi kiadásba. *) Ezt annál jobban csodáljuk, mert tudjuk, hogy ő tagja az iskolaszéknek, meg a megyei közigazgatási bizottságnak is. És ez utóbiban fölolvastott egy 1880. jul 7-én 17912. sz. a kelt és egyik megyebeli falunak szóló kultuszminiszteri leirat, mely az ottani gondnok tiz forint fizetését is megvonja; mert — mint a kalocsai szentszék is tudatta az iskolaszékkel — az ily szolgálatokat épen tiszteletből és az ügy iránti buzgóságból szokták teljesíteni mindenütt.

Aki ily áldozatra magát képesnek nem érzi, az egyszerűen ne vállalkozék iskolaszéki tagnak; aki pedig vállalkozik, ne kérjen az ily parádéért még diurnumot

Igy azután a fentebb kimutatott 16000 frt évi fentartási jövedelemből még rendelkezés alatt maradna évi 4000 frt.

Ne tessék kérdeni: mire? Mert van és lesz annak még ezer helye. Különben is a józan önszeretet és óvatosság hozza magával, hogy egy ily szegény hitközség, mint mi vagyunk, előre gondoskodjék magáról, hogy az idők folytában bekövetkezhető szerencsétlenségekkel, tehetsége szerint önbiztosítottan nézhessen szembe

Különben az 1868. 38. t. c 38-ik §-a is kötelezi a községet iskolai alap alkotására és annak évről évre való szaporítására

Egyébiránt bennünket mindezekon fölül kötelez még a méltányosság is. Három tanyai iskolánk olyan bérházba van helyezve, hogy sírva fakad a jóra való lelkű ember, ha rájuk tekint. Sötét, alacsony zúgok; a nevelésügynek paródiái.

De semmi! Amint igaz, hogy mindent nem tehetünk egyszerre; úgy igaz az is, hogy bünt követünk el szállási felebarátaink ellen, ha nem iparkodunk a helyzetük miatt amúgy is kettős gondra szoruló gyermekeiket, úgy nevelni mint a magunkét, vagyis építeni nekik jó iskolákat. Ily három épület megint belekerül majd vagy 9000 frtba.

Azután a leánynevelésről nincs itt eddig egy szó se. Nincs pedig azért, mert míg Biboros Érsekünk a zárda terveit és költségvetését elkészítette le nem küldi: nem tudhatjuk, hogy a felajánlotta ötvenezer forintot mennyiben kellend megpótolnunk. Egyet előre is javasolunk; ez az, hogy ne adjunk oda, ha csak nem kell, tőkét, hanem inkább ajánljunk évi járulékot. Ennek okai a következők: Idők változtával — és ki tudná a jövőt? — meg is bánhatja a hitközség, hogy egy már többé nem kereshető alapot visszavehetlenül oda ajándékozott. De továbbá jöhetnek oly kedvező pénzügyi alkalmak, midőn a hitközség netáni tőkéit szerencsés elhelyezés által előnyösen növesztheti. És ezen nem lehetetlen szerencséről előre lemond, ha tőkét ad ki a kezéből. Végül vidékünk viszonyai is olyanok, hogy mitsem kockáztatunk, ha fentartási járulékot, esetleg pedig ehelyett természetbeli szolgalmakat ajánlunk a leendő zárdának.

Ami a tanítók fizetését illeti, azt mi M. ural szemben leszállítottuk. Hisz ő, mint multkor láttuk, vagy 20000 frttal nagyobbak vette a valónál az alapot; nekünk ez a nagy összeg hiányozván, nem bírtuk oly nemesen nagylelkűleg emelni a legérdemesebb munkások fizetését. Indokoljuk részletesen! A tanító szintén

azon teremtései közül való a jó Istennek, aki ha állásra kap, többé-kevésbé joggal elmondhatja: Én már nem igen leszek se több, se kevesebb. Pedig 18—20 éves korában tudni azt, hogy már én elértem pályám netovábbját: nem lehet valami lélekemelő tudat.

Hisz az emberi gyarlóság álláspontjáról tekintve a dolgot, az ily embernek főgondja csak az lehet, hogy a minimumot teljesítse. Mert ha agyon dolgozná is magát, épen ott lenne, ahol a másik, esetleg fölületesebb, ügybuzgalmatlanabb kartársra.

Ennek a lélektanilag biztos eshetőségnek tehát, úgy a törekvő tanítók iránti méltányosság, mint a város tanügye érdekében, eleve utját kell vágni. Mi ezt részünkről úgy tartjuk kihívhatónak, hogy a tanítók az iskolaszék által, tapasztalt ügybuzgalmuk mérvéhez, családtagjaik számához, képzettségük kiválóbb fokához stb. képest, a tartalékjövdelemből a tanfelügyelő és igazgató ajánlása alapján évenként jutalmazást nyerjenek.

Ez lenne az ügybuzgalom, munkaszeretet, pontosság és sikerre törekvés legbiztosabb ösztönzője. Az ötödéves pótlék: nem az. Mert lényegileg az is csak biztos közös fizetést feltételez, melynek helytelenségét fön-
tebb kimutattuk. A remuneráció behozatala elleni egyetlen ellenvetés, hogy a sógor-komaság majd többet dönt benne, mint az érdem: az először aljas gyamlitása az iskolaszéknek; másodsor mint mondtuk — a tanfelügyelő és igazgató javaslatára lesz a kandidálásnál mérték adó s így az iskolaszék befolyása nem az egyénre, hanem a jutalom összeg magasságára fogna csak irányulni.

Végül: a megszábtuk díjért mindig jön hozzánk jó tanító már annál is inkább, mert itt gyermekeit tetszése szerint fogja kinevelhetni. Különben is a derék munka után mindig bizton kijáró remuneráció maga elég az öntudatos és munkabíró elemek között üdvös versenyt kelteni. Hogy a tanítók e miatt majd irigykednek egymásra, nem baj. Az csak a mi hasznunk lesz, ha akár sikerben, akár buzgalomban túllicitálják egymást.

A hittanító fizetését a többi tanítóéhoz emeltük. Ezt kívánja: a tantargyak egyenjogúsága; a katecheta független megélhetése, előképzettségének aránylag magasabb foka és az egyformán teljesített munka jogigénye.

Neveltségés arról beszélni, hogy a papból mi minden lehet még; mert hisz ez minden emberre egyaránt áll. Az az ellenvetés pláne gyerekes, hogy neki nincs családja. Hiszen senkit se fizetnek a családja után, hanem állása és munkája után. Minden hivatalnok egyforma fizetést kap: ha legény, ha jákobszerű család feje. Az meg egyáltalán nem ok a katecheta fizetésének leszállítása mellett, hogy neki, csak a 13 városi tanteremben — háromfelé futva — 25 órája lesz és aztán jön még a tanyákra kijárás; holott egy tanító 20—22 órát ad legfőlebb. Végül e mellett szól a helyi prakszis; mert a katecheta eddig is mindig annyit kapott, mint a másik tanító.

Sőt ha a 3 osztályú felsőbb népiskolában is ugyanaz a pap vállalkozik a hittanításra: azért külön jutalomdíjat érdemel.

A felsőbb népiskolai tanítók fizetését azért tettük 840 frtra, mert az állam sok helyütt kevesebbet, többet ellenben sehol se fizet egy ilyen tanítónak. Miután valószínű, hogy e helyekre csupa középiskolára képesített egyének fognak pályázni, akik míg rendes tanszékre nem jutnak, csak 800 frt fizetést húznak az államtól: ama 40 frt többlet azért ajánlatott, hogy ne legyünk örökös személyváltóznak kitéve. Mert az csak bizonyos, hogy aki képesítése után középiskolai alkalmazást remélhet, hacsak nincs, ami némileg ide kösse: alkalom adtával mindjárt itt hagy bennünket. Másrészt 840 frt polgári tanítói fizetésnek is nagyon megjárja

Mihályi ur a 3 felsőbb népiskolai osztályhoz 4 tanítót vett föl. Hogy miért? nem tudjuk

*) A 13. lapon; a 7-iken csak 200-at.

Hiszen az 1868. 38. t. c. 65. §-a így szól: «Egy felsőbb népiskolában legkevesebb két rendes és egy segédtanító működik.» A köv. 66. § szerint pedig egy osztálynak köteles óraszámát 18. Minek hát három osztályhoz négy tanító? . . .

A tornatanító jelenleg 60 frtot kap; mel tányos, hogy ha 3 osztállyal több dolga lesz, a munkaszaporulat arányában díjaztassék. Azért szántunk neki 100 frtot.

A központi iskola szolgárá azért vettünk föl évi két öl fát, mert ha nem vennék neki külön föl annyit, majd lenne olyan okos, hogy venne magának a miénkől. Nyomatató lónak nem lehet bekötöni a száját — tartja a közmondás.

A nem központi tantermek tisztántartására eddig évi 15 frt átlagot fizettek egyenkint. Ez kevés. Ellenben havi 3 frtért kapni becsületes bejárót, aki alkalmilag küldöncnek is használható. És azt az igazság hozza magával, hogy ha van a beltérnek, legyen a kültéri tanítónak is valakije, akit iskolaügyi dolgokban küldözhet. Különben ez függő házi kérdés.*)

A többiben egyetértünk Mihályi urral és egyúttal köszönetet szavazunk neki, hogy az iskolakérdést a közbeszélés napirendjére hozta. Bár szólnának hozzá minél többen!

Egyebekről alkalmilag.

Dr. Molnár István Lajos.

Javaslat.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület kitűzött s általán ismert célja a mezői gazdaság minden ágának okszerű fejlesztése s ez által a közvagyonosság előmozdítása. E célja elérésére a többi között mint az alapszabályok 2. §-ának e) pontja alatt van: a körülmények szerint pénzterjéhez arányban álló, előre meg nem határozott gazdasági módokat és eszközöket használand.

Egy ily módot, eszközt ajánlok, itt a középpontban létesítendő gabona, takarmány és kerti magvak figyelő állomás-a által. Ily figyelő állomások lennének felállíthatók a gazdasági egyesület fiók egyesületeinél is.

Ezen figyelő állomás, mely tulajdonkép állandó kiállítás kicsinyben, a gazdasági egyesület pénzügyi arányában csekély költséggel lenne felállítható; ellenben igen nagy lenne az erkölcsi haszon, mert a nemes versenyzésnek élesztőjeként hatván, szükségképi jó következményeknek válnék szülőjévé. Egyébként az anyagi haszon is néhány év alatt kézzelfoghatólag mutatkoznék.

Ugyan is a ritkábban rendezett megyei kiállítások alkalmával úgyszólván különlegességek szoktak kiállítani vagy olyan produktumok, melyek a véletlen folytán merőben kivételeket képeznek terményeink között. Ilyeneknek adatnak és a latnak ki a jutalmak jó részben. E figyelő állomás által azonban az ilyen különlegességek, a merőben kivételek megszűnnének azok lenni, mert lehetőleg általánosítottatnának. Történnék pedig ez az által, hogy a gazdasági egyesület tagjai évenként beküldenének terméseik feleslegéből a könnyen nélkülözhető mutatványokat ezen megfigyelő állomás részére, rövid megjelölésével a termés idejének mennyiségének, a termő terület nagyságának és a kezeles mikéntjének. Ez által négy adat lesz a megfigyelő állomásnak szolgáltatva: 1) lesz állandó anyaga, 2) ezen anyag mely területen nyeretett, 3) mily mennyiségben, 4) mily eljárás, kezelés mellett. Erről természetesen az állomás jegyzék vezetetik. A jegyzék, a kiállított gabona, takarmány és kerti magvak felett november első napjaiban vagy többször is, mikor a természet rendje szerint egy-egy újabb termés állítatik ki, egy háromtagú bíráló bizottság jegyzőkönyvi íteletet hoz s három éven keresztül a legjobb anyagot szolgáltató termelő, ha gazdag, elismerő dicsőség levélben, ha szegény, anyagi jutalomban részesül.

A bíráló közre tétetnek s míg az elismerő dicsőret az illetőre nézve buzgalma, fáradozása és törekvésének díja lenne, másokat ösztönözni fogna hasonlóknak vagy még különbözőknek produkálására a kiosztandó jutalomdíj. S így valóban új eszközt teremtenék, új módot nyújtanának arra nézve, hogy a gazdasági egyesület nemes céljához közelítsen.

A kiállított termények különösen a kerti magvak a gazdasági egyesület javára értékesítenének nemcsak a gazdasági egyesület tagjai közt, de a nagyközönségnél is, mert a magvak hitelét nagyban elősegítené, mondjuk biztosítaná az egyesület s így más, nemkülönben nemes cél értenék el, hogy a gazdasági egyesület anyagilag gyarapodnék, másrészt jó magvaink különben

* Ugy halljuk, hogy jelenlegi évi 15 frt átlagért is rohamos pályázat. Hát ha tetszik, maradjon a kérdés a régi. Mi csak a rend és tisztaság szükségére fektetünk súlyt.

is hivatott terjesztőjévé lenne s a haladás terén ha nem is nagy, de minden esetre jelentékeny lépést tenne.

S mind ez nem kerülne sokba; legfőleg egy pár száz forintba, mely költséget is mihamarabb maga az állomás saját jövedelmeiből fedezné s így a gazdasági egyesület csak a pénzt előlegezné, mely előleg fényes kamatokat hozand rövid idő alatt. De lássuk a költségeket közelebbről. Egy terem bérösszege legyen 100 frt, a terem butorozatára (állványok, egy asztal, szék) 100 frt, a mutatványok elhelyezésére szolgáló edények 80 frt, a terem tisztántartására 15 frt, írószerek 5 frt, összesen 300 frt. A bejegyzési munka terhe, a titkár vállaira nehezednek. A bíráló bizottságot a választmány saját kebeléből küldi ki. Ezekért külön díj nem jár. A figyelő állomás eszerint 300 frtba kerülne; de feltéve és megengedve, hogy ily célra Zombor sz. kir város vagy Bács-Bodrogh megye t. közönsége egy üres termet átenged ha t. i. van, az esetben csak 200 frtba kerülne, mi említést alig értemel, ha meggondoljuk, hogy morális előnyökkel (a hatás, ösztönzés egyes tagjainak, sőt a közönség munkakedvére, az ügy iránti érdeklődésére) nem megvetendő anyagi haszon is párosul. Mert hát a költségek fedezésére szolgálna: 1) a magkiállítás megtekintésére szabott belépti díj, 10 kr, mely csekély összeget kétségkívül szívesen megfizetnék mindazok, kik az ügy iránt komolyan érdeklődnek; 2) a kiállításra beküldött mutatványok elárúsítása, mely minden akadály nélkül folyhatna le, mert a magvak hitelessége a nagy közönséget tenné vevőjükké; 3) a jó vető magnak az egyesületi tagok, valamint a nagyközönség részére való közvetítéséből vonandó csekély jutalék pl. 1, 2, 3, 4, krt csomó v. zsák után, mit bizonyára megfizet a jó magot kereső vevő. Az állomás rövid idő alatt kifizeti magát s mi teremünk a gazdasági egyesület részére oly jövedelmi forrást, mi minden esetre számba veendő.

Ez alapon bátorodom a tettes választmánynak kiváló figyelmébe ajánlani javaslatomat s kérem kimondatni hogy a tettes választmány

1) egy ilyen állomás felállításának eszméjét pártolja, magáéva teszi s már ez évben a megye székhelyén Zomborban való létesítését feladatának tekinti; mi célból:

2) ideje korán értesíti erről a gazdasági egyesület tagjait s a nagyközönséget, és felhívja, hogy a figyelő állomás részére sikerült természetvényeik és magvakból mutatványokat küldjenek;

3) ezek elhelyezésére szükséges teremről s felszerelésről gondoskodik, valamint jutalmakat is kitűzend.

Hitem, meggyőződése, hogy a tapasztalás életre valónak fogja bizonyítani ezen eszmét s azért mint a gabna, valamint a takarmány és kerti gazdaságunk fejlesztésére jelentékeny hatású eszköz megvalósítását a tettes választmány kiváló gondjaiba a legmelegebben ajánlom.

Zomborban 1882. március 9-én.

Bálos György.

Községi elüljárók, mint a tanítók s a tanügy legnagyobb ellenségei.

Nincs társulat, nincs törekvés, bármily magasztos célja legyen is annak, melynek ellené, irigyei nem volnának, kik azt megsemmisíteni, vagy ha ezt nem tehetik, legalább szentelenül rágalmazni ne iparkodnának.

Epen így van ez a néptanítók legszentebb törekvéseivel is. „A tanítói állás iránti tiszteletet megsértik a más állásbeliek és hatóságok azon érdemtelten megaláztatás által, mellyel a tanító állása más tisztaság állásbeliek mögé, nem pedig mellé lesz sorolva; továbbá a csekély díjazás s a tiszteletbeli hivatalokból, jutalmazásokból és kitüntetésekkel való kizárás által.” Diesterweg ez idézett aranyigazságot tartalmazó igéje testté lett — Topolyán. Hogy miként? — elmondom. Történt ugyanis, hogy a község — fejei, a községi orvos fizetését 350 frttal, az állatorvosét 150 frttal, az aljegyzőjét 200 frttal javította.

Sziből üdvözöljük a képviselőtestület e nemes tettét; de a legkevésbé sem üdvözölhetjük a nép által „elüljáról” megválasztott Balogh Márton esküdt uram azon nyilatkozatát, mely által a tanítói hivatalt az állatorvosi s aljegyzői hivatal mögé s nem pedig mellé helyezi. Megtörtént ugyanis, hogy a képviselőtestülethez, az 5 tanító közül egy, nem fizetés javításért, hanem az évi 42 frt lakbér helyett, szerény igényeinek megfelelő állandó lakhelyért folyamodott. Tehát lakbér helyett lakást kért, hogy ne legyen kénytelen minden évben házaló zsidóként lakást keresni s csekély butorát a gyakori hurcolkodás áldozatául kitenni.

A képviselőgyűlés után, a kíváncsiságtól egészen ment tanítók közül egy, hogy a határozat tudása által legalább a kis úja megteljen, — kérdezvén a már említett elüljáró urat: vajjon mit határoztak a folyamodó tanító kérelmezett ügyében? A kérdező a várvárt feleletet csakhamar megnyerte és pedig oly érdekes tartalommal, hogy megérdemli a szóról-szóra való közlést.

A párbeszéd folyása: Kérdező: Esküdt ur kérem! mit határoztak a gyűlésen? adnak e N. N. tanító urnak a lakbér helyett lakást?

Esküdt: Micsoda?! lakást? jó is volna! szó sem volt róla; de nem is lesz, arra ne is számítson!!

Kérdező: Ej esküdt ur! hát a tanító még lakbér helyett lakásra sem számíthat, az állatorvos, aljegyző stb. 2-3 száz frt fizetés javítását is nyerhet? . . .

Esküdt: Igen ám! mert azok megérdemlik. . . . Lám, lám! még most is mily aranyigazság az, hogy: Quem dii odere, paedagogum fecere. No hiszen elülhatsz magasztos célu tanítói pályára! érdemed, az állatorvosi pályára érdemed még csak meg sem közelíti!

No de vigasztaljon szegény néptanító ama tudat, hogy az irányodban tapasztalt jó indulattal viseltető esküdt urnak gyermeke nincs s vénsége dacára nem is volt, tehát nem is tudja, mit tesz az gyermeknek édes apja lenni s gyermeket oktatni. De marhája van, tehát előtte az állatorvosnak bokros érdemei vannak. (Az érdemeiket más is elismeri, csak hogy a tanítói tekintély lábba taposása nélkül.)

Gyerünk tovább! Van Topolyának egy másik elüljárója is: Éter István a neve. Ez az uri ember a tanítókat mind Dalmáciába szeretné vinni a fölkelő csapatok elé. Gondolja most a szíves olvasó: talán azért szeretné ez okos ember a tanítókat odaküldeni, mert bizik bennök, hogy a lázadókat csakhamar elvernék, mint 1871-ben a német iskolamesterek, a büszke francia németet legyőzték? Oh! nem. Dehogy azért! Azért, hogy ott elveszzenek, „mert — ugymond ő — úgy sem tesznek a tanítók semmit.” A két egyéniség, kik a tanítókról így nyilatkoznak, a nép elüljárói, azoknak elüljárói, kiknek gyermekeit a „nagy” elméktől üldöztették — oktatják. Nem is nagyon régen a „Bácskai E.”-ben a fölötti örömmel adtam kifejezést, hogy a kor haladásával, a tanügynek mind jobban s jobban szaporodnak pártolói. És most —? fájdalom ellenkezőt tapasztaltam, — ellenkezőt kell állítanom azon, már régen őszbe vegyült veterán tanítóval, ki egyik barátjához a következőket írta: „A tudományos előkészültséget igénylő legigénytelenebb életpályák között is bizonyára egyetlen egy sines olyan, melynek munkásai jelenleg fönnálló társadalmi viszonyainkban, a jutalom s méltányoló elismerés ismeretlen fájáról oly szűken szednek a megérdemelt méltatás gyér gyümölcseit, mint épen a nagy néptömeg emberre formálásának feladatán fáradozó szegény iskolatanítók. Ezereknél izzadunk a keservesen kiérdemelt, s mégis sokszor és sokfelől felpanaszolt sovány kenyérért a népnevelés malomtaposó munkájában. Némelyikünk, a ki tovább kibírja, egy-két emberöltőn keresztül, becsületes buzgalommal szolgálja a baza és emberiség legszentebbnek deklarált magasztos szent ügyét, és pedig szolgálja szívvel és lélekkel, szóval és tettel, némelyik csaknem erejét tulhaladó áldozatok árán az ügyet; a legtöbbször csak frázis faragásra feszegedett népnevelésnek keserű kovásztalan kenyérén; a néptanításnak gyakori gáncsesal, sürü bogáncsesal s kutyatejtel teljes tarlóján, a melyen, ha a megszokadást menő munkával sikerült a baromi tudatlanság burjánja helyén és helyett az áldásos műveltség s józan felvilágosodás gabonájának, tiszta buzájának buján diszáló aranykaláza-ait megtermelnünk s megérlelnünk: majd csak nekünk is, ha nem is épen a semmiből, de hát legalább a szalmájából, törődött testünk alá talán csak jut . . . alom?!

Aminthogy az eféle pajtaszagu jutalom tele-tarisznya számra vár reánk, többféle formában is, a tanítói terhes ténykedés ugar mezejének rögös feltöretlen terén, melyen mindjárt jó eleve kijut a keserű leve fáradozásunk fanyar gyümölcsének, s az áldástalan áldozatban már az introitusnál tapasztalhatjuk, hogy a fényes fizetésen felül, megfeszített munkálkodásunk s folytonos fáradozásunk buzdító bére igen-igen sokszor a szellemi szántásért szakadatlan bántás; a magvetésért, megvetés; az ültetgetésért üldöztetés; a gyom- és körirtásért üres gyomorkorgás; a kapálásért koplálás; a kicsinyek iránti szeretetért, szertelen és szeretetlen kicsinylés; a megülő mankásért mel-lőző lenezés s a kultura terjesztéséért — terhes koldustarisznya. De hagyjuk a tetszetősénnel valamivel sötétebben esetelt valódi rajtot, s engedjük magunkat át azon biztató reménynek, hogy e komor képnek elsőtűtítő festék fölleségét, az arra hivatottak nem soká késendének méltányos intézkedéseik megtételére fölemelendő kezeikkel letörölgetni.”

Igen engedjük át magunkat a reménynek; de ha az arra hivatottak is úgy fognak gondolkodni, mint városunkban, a fölvilágo-odott 19. század e két szülöttje: akkor vérmes reményeinkkel elülhetünk még egy darabig. Most pedig, midőn az elüljáró urak néhány szava fölött — miután azok csupa tudatlanságból eredtek — csak sajnálkozást fejezem ki: el nem mulaszthatom Éter urnak a nyilvánosság terén kijelenteni, hogy azon állítás, mely szerint a „tanítók nem tesznek semmit.” — nem egyéb mint rossz akaratból származó alaptalan rágalom, melyet részemről, mivel előttem mondotta, a leghatározottabban visszautasítok.

Az igazság érdeke követeli ezim nyilvános nyilatkozatomat, mert az, ki előadásomat sohasem hallgatta — laikus ha hallgatta is — engem semmittevéssel a legkevésbé sem vádolhat!

Vagy a vacatio hosszú? melyben a „tanítók semmit sem tesznek”? No tisztelt elüljáró uram, ha ez a baja, akkor az általa gördülésnek indított kö szelben gurul, de hogy kinek a fejét éri, — azt alkalmilag a tek. szerkesztő ur engedelmével e helyen megtudjuk.

Topolya, 1882. márc.

Mák János, néptanító.

Adán, 1882. márc. 7.

Azt hinné valaki, hogy böjti napokban itt ünnepélyeket, látványokat, örömjajt keresni, hiába való volna. A dolog nem úgy áll. Ami községünk ma sem oly nyugodt, oly egyhangu, mint a Csendes tenger felszine. A hosszabbuló napok, a kevésbé csipős esték, a helyi újabb hírek, a kávéházi és kaszinói életet napról napra élénkebbé teszik. A politikálás is nagyobb és vastagabb ereken fut végig egy-egy ily

köznyelven; némely utcasarkon néha egész tócsává válik.

A lezajlott farsang után sem nézünk, én véttem! valami magasztosabb, a társadalomra hasznosabb ügyek végrehajtása után, hanem bált bárra halmozunk. Nem egy fiatal embert látunk, aki még mindig táncolhatnám eszmével foglalkozik, — és az ige testté lőn. A tánc farsang munkájához mint máskor, most is elég műkedvelőt találunk; t. i. a táncpróba utáni próba bált követő táncvizsgálomban. Pedig a legutolsó — ide nem véve a cigánybált — magyar-polgári-olvasóegyleti bálon a helybeli és közeli vidéki vendég ugyancsak táncolhatott. Érdekes lenne ha terünk engedné a lefolyt röpke bálakat leírni; melyek száz száz forintot jövedelmeztek jótékony célra. No de ezt egy fiatal ember tárcájába jegyzé; egyszer majd csak — nem ily gyomorterhelő stílusban — kinyomatja.

Nem érdekelten látvány az, hogy a pürim napokon keresztül-kasul mint szaladgál az álarcos fiatal-ság, öröm és lelkesedés zaja közt mint vonul ki és be egyik házból a másikba, legkivált este; hogy megmutassa ügyességét.

S mennyire örül, ha kedvet ébresztett, ha a titkos személyzet általános elismerésre talált. Ez méltóbb és maradandóbb emléke a közönségnek, mint valamely kérszélletű harmonika-hangverseny.

Ha közleményünknek minden része ily vidám lehetne, úgy reményt és kedvet ébresztene bennünk lehangoltságunkban. Például, a könyvtár halad; úgy illik is. Telik magyar és német munkákkal; így már nem egészen illik. Hogy a németirodalom pártolására a tisztárvédelemnek egyharmadrész fordítását miért hozom itt fel, titkos gondolatim az illető bizottság s választmány könnyen eltalálja; pedig az én nemzetem sem a hét magyarból való.

A különféle biztosítás felszámíthatatlan hasznos összefüggésben áll az emberek érdekeivel. A különböző biztosítás szervezete igen sokszor javunkra szolgál; bizonyítja ezt az életben előforduló sok szerencsétlen esetekben az ide tartozó és enyhítő körülmény. Bár mennyire bizunk életrevalóságunkban, mégis az életbiztosítás oktatásul szolgálhat. Hát a jég- és tűzbiztosítás nem-e nagy jelentőségű, ha t. i. az iránt jó szándékkal van mind az egyik, mind a másik szerződő fél. De ha, mint nálunk Adán s környékünkön történt, hogy Szabadkáról az Azienda biztosító társaság főügynökségétől kiküldött lóto-futók, fiatal hamis utazgatók, a biztosítást ajánlgatók, házról-házra járván a népek nem mondják meg az igazat: úgy a közönséget önmaguktól, de meg a jó intézménytől is nagy időre elidegenítik.

Nem szívesen hoznók fel a nyilvánosságra az ügyet, ha erkölcs- és hitelrontással nem járna. A tűzbiztosításnál körülbelül így ámitottak: Egy forint száztól, ezt egész éven át fizetheti helyben, a kötvényt azonnal kikapja, ha nem tetszik, nyolc nap múlva is lemondhat stb. Többektől váltót is vettek, a kiállító nem magyarázta meg az elfogadónak a váltó természetét, ez utóbbit azt sem tudta, mikor kell kifizetnie, várta a váltónak leküldését. A lejárát után felszólított s egyuttal bepereltetett, s mind az, a ki a kötvényt el nem fogadta, mind az, aki részletekben fizetni magát elhatározta; látván, hogy az alkuból egy szó sem igaz, rögtön kell fizetni, vagy csak néhány hetet lehet leküldözni tán, — a díjak pedig egyharmadrészzel nagyobbak. Végrehajtás mellett némelyik kétszer is megfizette a biztosítást, váltója még sincs kezében, perköltségekre pedig épen nem számított a jó ember, hiába kérte őket szóval és írásban. A fentieknek a végrehajtó ur is segített hazudni, ámitván azokat a szerencsétleneket, kiket meghúztak, hogy a megbízott a hibás, nem küldvén meg idejében a beszedett pénzeket. — Bokros örömeik közt ne feledjék azok az urak, hogy az intézet kárára dolgoztak embeiteltenül. A régi b. t. ellen nincs szavunk, de a szabadkai főügynökség rossz, vagy zavart ügyködése kétség kívül elítélendő. Mi azt tartjuk: Lelkünk sokkal drágább kincs, mint felhalmozott kincs.

Az életben nagyon sok és tapasztalt emberek mondják, hogy a pénzintézetekből nem jó a sok, mert a könnyen pénz teleni szerető nép kárára van. Tizenegy év óta fenálló takarékpénztárunk mellett egy új takarékpénztár alakul. „Ada-Moholyi“ címen, e mellett Moholy szomszéd községben „segélyegylet“, a két község karöltve működik közre, türelmetlenül lesik a dolog jó vagy rossz kimenetelét.

Érdék.

Sajnosan illusztrálja levelezőnk tapasztalatait az „Oesterreichische Revue“ — e tekintélyes biztosítási szaklap, most március 6-iki számában. „A triestri Azienda Assicuratrice vége“ felirattal következő cikket közöl, melyet szösz szerint lefordítunk:

„Miód az elmúlt hóban Párisból értesítették, hogy az ott rekonstrukció szempontjából az Azienda által kezdeményezett tárgyalások — a közbejött tőzsdeváltás folytán, — hajótörést szenvedtek, mindjárt meg voltunk győződve, hogy ezen régi triestri intézetet a felbomlástól mi sem mentheti meg. Ezen párisi tárgyalások kedvező kimenetelétől függött, a szóbanforgó, immár 60 éves vállalat további fennállhatása; ha ez sikertelen kimenetelű leend, akkor csak a liquidáció marad hátra; — ezt a viszonyokban a vállalat igazán jól tudták, — és mint azt egy mai triestri hír megerősíti, a következő hóban tartandó közgyűlés a részvényesek túlnyomó többségével a liquidációt csakugyan kimondandja.

Az Azienda zilált anyagi helyzete már több év óta nem titok a szakkörökben — ismeretes volt, hogy az intézet részben szerencsétlen operációk, részben a vezetők könnyelműsége, vagy tudatlansága következtében nemcsak részvényesek kimenetelétől függött, hanem részét is elvesztette, — sőt olykor pénzügyi helyzetéből oly kevés szivárgott ki a közönség közé; s ha a verseny és sajtó tuluzgó elővigyázattal kerül az Azienda szomorú üzleti viszonyait a nagyharangra akasztani, az ok egyedül abban keresendő, miszerint általában reményelték hogy ezen viszonyok szerencsésebb üzletek által megjavíthatók még, és különösen hitték, miszerint az új igazgatóknak sikerülnie fog — a beteg intézetet új tőkékkel gyarapítani, s

tovább fennállhatását ily módon biztosítani. — Ezen remény azonban meghiúsult. Az utóbbi üzlet évek köztudomáslag nem voltak kedvezőek az elemi biztosításoknak. Nyereség helyett rendszerint veszteség mutatkozott, s így lehetetlenné vált az Azienda névze magát tovább is saját erejéből fentartani, s mint-hogy az új tőkék megszerzése is füstbe ment, tehát megszünt minden kilátás az actióképpességre, pedig e tekintetben bizonyára megtétele minden kísérlet.

Mióta köztudomásra jutott hogy a kormány, nemcsak rendeletet bocsájtot közze a biztosító intézetek szigorú felügyelete céljából, hanem ennek keresztülvitelére egy biztosítás technikai iroda megnyitását is tervezé, belátta az Azienda, hogy eddig gyakorolt mérleg mesterkéltései folytatása többé lehetetlen, s a nagy ügygyel-bajjal leplezett kétségbejött helyzete okvetlenül a közönség tudomására jutand.

Ezen situáció telismerésével karöltve járt az intézet segédforrás keresésére. Az Azienda jelenlegi ügyvivőségre a belöldön, Londonban, Párisban, mindenütt kísérletet tön új részvényesek megnyerésére, vagy legalább szilárd tőkével bíró biztosító társaságokkal való szövetkezésre, hogy ily módon erős támaszra tehesen szert — Imitt-amott akadtak is előzékenységre, azonban, mihelyest a pénzemberek vagy biztosító társaságok, az Azienda anyagi állásáról tudomást szereztek, visszavonultak, minthogy a mutatózó hiány miatt nem vélték tanácsosnak a felajánlt transactióba bocsájtkozni.

Igy multak napról-napra a remények ezen öreg intézet rekonstrukciónálhatására s midőn a mult évben, részben azon célból, hogy a deficit kevesbedjék, a részvényekre új befizetés iratott ki, kiderült, miszerint maguk a részvényesek sem bíztak már a vállalat életképességében. A befizetések, mindannak dacára, hogy a párisi tőketárgyalásokra történt hivatkozások, csak gyéren történtek; egyes nagy részvényesek ki nem elégíthető feltételeket szabtak, s midőn a mult hóban az utolsó nem éppen komolyan veendő tőketeremtési kísérlet is, a tőzsdekatasztrofa következtében hajótörést szenvedett, végre belátta az „Azienda“ ügyvivősége is, miszerint az üzlet folytatására most már gondolni sem lehet.

Bizony kemény csapás az, melyt az osztrák biztosítási ügy ezen legöregebb társulatának bukása által szenved, mert ezen esemény a közbizalomnak egyelőre való megingását vonja maga után. Mindazonban, ha az Azienda tönkrementése megakadályozható nem volt, jobb hogy most történik, midőn a biztosító társaságok szigorú ellenőrzése az állami biztosítási hivatal által életbeléptetett. — Egyrészt ezáltal a közönségnek megmutattatik, miszerint állami felügyelettel szemben csak szilárd alapon nyugvó intézetek tarthatják fenn magukat, s így tehát az Azienda összerokadása által semmi kedvezőtlen következtetés sem vonható a fennálló társulatok minőségére, s másrészt ügyelni fog az állami biztosítási hivatal arra is, hogy az Azienda liquidációjának alkalmával a feleknek érdeke jobban őriztessék és figyelembe vessék, mint az állami szakiroda fennállása előtt történt.

Tessék ismét egy külföldi biztosító társaság bukása! Igy járt pár évvel ezelőt a Nuova Societa triesti intézet is, s még több idegen társulat. Ennek levét persze a hiszékeny magyar közönség issza meg! Jól lesz, ha a közönség óvakodni fog a külföldiektől, s akkor, midőn sokkal jobb és szilárd alapon nyugvó hazai társaságaink vannak, nem fordul bizalmával a külföldiekhez, melyek mint e példa is mutatja, azt nem mindenkor érdemlik meg!

Jankovác, 1882. március 7.

Tekintetes szerkesztő ur!

A helybeli izr. ifjuság f. é. március hó 5-én az olvasóegylet nagytermében egy ifjusági könyvtár alapítása céljából műkedvelői előadást tartott. Előadatot a „Falu rossza“ a következő személyek által: Bergl Emil (Feled), Frankl Jenő (Lajos), Heller Rózsa (Boriska), Bergl Janka (Bátki Teresi), ifj. Stein Mór (Göndör Sándor), Fáy Eugenia (Finom Rózi), Krakau Zsiga (Csapó), Bek Berta (Csapóné), Filler Száli (Sulyokné), Schvarcz Márk (Csendbiztos), Krakau Lipót (Kántor), Heller Zsigmond (Gonosz Pista), Stein Száli (Gonoszné), Stein Jakab (Cserebogár Jóska), Stein Bernát (Czene és öreg), Milkó Bernát (Adus), Tiller Simon (Makkhetes), Rosenfeld Bernát (Jóska béres).

Magam is szereplő lévén, előadásunk kritikái melltatásába nem bocsájtkozhatom. Szabadjon mindamellett csupán annyit megjegyzem, hogy a műértő közönség folytonos zajos eljenzései s viharos tapsai azon reményre jósoltanak, miszerint érdemes hallgatóink várakozásának megfeleltünk. Tekintve, hogy ezen eszmének én valék megpendítője, nem mulasztatom el fentevezett urak és hölgyeknek, mint eszmém megtesztítőinek őszinte köszönetemet ez uton is nyilvánítani.

Voltak vendégeink: Halas, Almás, Katymár, Mélykút, Miske, Dasnok, Szentiván, Tatabáza, Császár-töltés és Csávolgyról. Munkásságunk az erkölcsin kívül meghozta anyagi gyümölcseit is. Az előadás jövedelméből a szereplők vissza nem fogadott előlegeivel együtt 120 forint, melyekből lehajlanak a felmerült s felmerülő költségek.

Felülfizetésekben sem volt hiány. Lövy Sándor ur, ki minden szent ügynél első az anyagi támogatásban, ki minden jóra való törekvésben jelszó a buzdítókat s gyámolítókat között jelen alkalommal is felülfizetett 8 frt 40 kr., Madzinyi ur családja 2 frt, Fischer Mór ur családja 2 frt, Plebánia 1 frt 20 kr., Stein Simon és Klein Simon urak egyenkint 80 kr., Kuthy Mihály, Boromiszta Tivadár, Berger Ignác, Heller Miksa, Kopp Ödön, Geiger Károly, Gross Bernát, Brachteld Lajos urak egyenkint 40 kr., Palugyay k. a. 40 kr., Bobár István ur 60 kr. Köszönet mindnyájuknak, áldás mindnyájukra.

A táncmulatság is szépen sikerült; mondják, hogy ehhez hasonló Jankovácra még nem volt. No de erről valamint a szini előadásról, remélem, hogy intelligens hallgatóink közül valamelyik bővebben is meg fog emlékezni, miután én csak a tény száraz leírását eszközölhetem. Haladjunk, mivelődjünk!

Ez korunk égető követelménye, melyne színvo-

nalára emelend bennünket az „ifjusági könyvtár“ ha azt értelmünk fejlesztésére és ismeretkörünk bővítésére felhasználni fogjuk.

Bergl Emil.
szepitani.

Hirek.

Sürgöny. Baja város közgyűlése Hauser volt derek polgármesterének 600 frt évi kegydíjat szavazott.

A háromtagú küldöttséget a kalocsai érsek igen szívélyesen fogadta. Egy helyben felállítandó zárdaiskolára 50000 frtot ígért. A terveket s költségvetést munkába véteti és ha készen lesz, le fogja ide küldeni. Sőt kilátásba helyezte, hogy a tavasz folytán — talán pünkösdre — személyesen szerencsételti városunkat. A küldöttség nem győzi leereszkedő szívélyességét és atyai jóakarátát eléggé dicserni. Szóval: kezdünk rendbe jönni. Ideje! . . .

Peninger József, ujonnan megválasztott, jeles képzettségű, rigjeai kántor-tanító majdnem nagy csapás érte. F. hó 5-én, vasárnap, épen a nagy mise alatt tűz ütött ki a kántorlakban. A templomból odasiető nép a tüzet elfojtá. Nagy volt a rémület a szél miatt, de még nagyobb a szánalom az alig három nap óta letelepedett szegény tanító iránt. A közbeszéd a tűz oka és a kántorválasztási mozgalom közötti rokonságról regél.

A palicsei vasútállomás távirója, megfelelő küldön-díjak mellett, a fürdőbe és a közeli tanyákra szóló magántáviratokat is elfogadja ezentul.

Hymen. Odry Lehel, megyénk fia, a nemzeti színház kitünő tagja, március 8-án esküdött meg Moskovic Irma urhölgygel.

Névmagyarosítás, Deutch Zsigmond, bajai illetőségű budapesti lakos. Déva i vezetéknevet vett föl.

Arveres. Kerynyán márc. 13. Ackerman Antal ingóságai.

Csöd. A bécsi hitelegylet Bilnitzer H. bajmoki szücs fizetéképtelenségét jelenti.

Érdekes lelet. Török-Becse mellett a halászok a Tisza medréről egy mammut fejét fogták ki, mely az eddig létező példányok közt is ritkítja párját. Az egésznek súlya egy métermázsás a fej teljesen épnek mondható, leszámítva, hogy az agyarából egy kis rész hiányzik. Ezen érdekes leletet a halászok eladták egy ottani tisztartónak, ki azt felajánlotta megvétel végett a nemzeti múzeumnak.

Honvédségből kilépés. Urbanek Károly dél-bácskai 6-dik számú honvéd zászlóaljbeli szabadságot állományu hadnagynak, a m. kir. honvédség kötelekéből kérelmezett kilépés, a védkötelezettség teljesítése után, viselt tisztí rendfokozatának megtartása nélkül megengedtetett.

A behajthatlanság címén leirandó földadó ügyében a pénzügyminiszter 82530. sz. alatt körrendeletet tesz közze, melyből a következőket emeljük ki: Az 1879. évi március hó 28-án 15.390. sz. alatt kelt körrendelet értelmében, a megyei és városi közigazg. bizottságok azon határozatai, melyek föld és házadó behajthatlanság címén való törlesztésre vonatkoznak, a pénzügyminiszterhez kivétel nélkül bemutatandók. E rendelet folytán tett felterjesztésekből meggyőződés szerzetetett arról, hogy a közig. bizottságok az 1876. XV. t. c. 60. § a értelmében a saját hatáskörükben leirandó föld- és házadónak törlése körül törvény és szabályszerűen járnak el. Az erre vonatkozó egyes határozatoknak bemutatása tehát 1882. évi január első napjától kezdve csak azon összegekre nézve tartatik fenn, melyek a 100 frtot meghaladják. A pénzügyminiszter most ismételve figyelmezteti a kir. adófelügyelőket, a megyei és városi közigazg. bizottságokat, hogy a föld- és házadó, tekintettel az 1876. XV. t. c. 71. §-ára, behajthatlanság címén csak oly esetben irható le, midőn a bírói végrehajtás utján eladott ingatlan vételárából, az árfeosztási bírói végzés szerint az adótartozás ki nem kerül, s a hátralékos teljes vagyontalansága és az, hogy a behajtás körül mulasztás senkit sem terhel, minden kétséget kizárólag meg van állapítva. A behajthatlanság esetét a fentebbiekben igazoló bizonyítékok, ugy a leirási javaslat megtétele előtt, mint a közigazgatási bizottság tárgyalása alkalmával, a legszorosabb bírálat alá veendő; s a leírás csak akkor rendelőndő el, ha az arra megkívántató feltételeknek elég van téve. — Egyebekben a régiebb körrendelet jövőre is érvényben marad.

Halálozások. Szuppek József élte 54. évében f. hó 9-én Budapesten, — Schön Sámuel e hó 12-én Zomborban elhunyt. Béke poraikra.

A mozgó szerkezetű méhkasok kezelésében jártas egyén állandó alkalmazást nyerhet Zomborban. Bővebb felvilágosítást ad e lapok kiadója, Bittermann Nándor könyvnyomda tulajdonos.

Szabadkáról március 9-én reggel 8 órakor robogott át a bpest-zimonyi vasút vágányán az első vonat Halasra.

Weisz Sándor, volt zombori lisztes, jelenleg budapesti lakos, családostul Vértes vezetéknevet választott.

Rigycsiky Pál, versei ügyvéd kinek nevét a megyei közgyűlésében oly sokszor emlegették, elhunyt.

A zombori törvényszékhez 600 fitra irnok keresetlik.

Allaga Geza, megyénk bajai fia, a nemzeti színház gondnokása „Magyar Szerenád“ c. magyar lükettésű darabot produkált Liszt Ferenc előtt az teljesen megvölt vele elégedve.

O-Morovicai színház. Irja levelezőnk, hogy Szigethy Jenő igazgatói buzgalma mindenkit kielégít. Társulatával a publikum egészen meg van elégedve.

A bajai segélyegylet Pilaszanovits Antal urat választotta igazgatójának.

Szent István szobrára újabb a következő adomány érkezett hozzám: Zentáról a III-ik elemi iskola gyűjtött 3 frt 2 kr. Vajszka és Bogyanról a r. kath. iskolás gyermekek 1 frt 48 kr. küldöttek. Összesen 4 frt 50 kr. Ezzel gyűjtésem 504 frt 74 krra emelkedett. Fogadják a gyűjtők és adakozók köszönetemet. Zombor, 1882. márc. 12. Czirfusz Ferenc, kir. tanfelügyelő.

A korcsmáltatási adót fizetők névsora f. hó 25-ig a városban látható.

Március 15-én... mi lesz? Valami nemzeti ünneptetés? Nem, csak letelik a városi kézbesítő állomásra kiírt pályázat.

A Tiszán f. hó 15-től kezdve nemcsak szegedig, hanem egész szolnokig jár a hajó.

A zentai jbróságához visszaváltást keresnek. Arveres Överbázon Szekriczki Jóca 458 frt b. ingatl. ápril 5.

Az „uj-verbászi olvasóegylet és Fortschrittverein cinktáblái” cikkeseke írójának! — E lapok mult számában egy névtelen a fenti egyletek cégtáblái felől, egy rövid, de gúnyos megjegyzést bocsájtott a világnak; melyre — mert úgy látszik, a „Fortschrittverein” ellen van irányozva s mellyel úgy alattomban egyletünk s úgy községünk hazafisága támadatik meg — röviden a következőkben válaszolok: Az illető cikkíró, ha már felelősen újdonságnak fontolja meg mit ír s ne firkáljon olyanokról, a melyeknek megítéléséhez nem ér, még kevésbé csináljon azokból életet. E mellett a cikkeseke szerzőjének ajánlom, hogy jöjjön (ha még nem volt) tözsgyökere német nyelvű községünkbe s győződjön meg népünk — tehát egyletünk — hazafiságáról! vagy legalább tudakozódjék, valjon fiatal nemzedékünk nagy része nem beszéli-e a hazai nyelvet? avagy nincsenek-e a „Fortschrittverein”-nak magyar lapjai? S ha ezek valódiságáról meggyőződött, tanulja meg egy uj-verbászi német embertől azon magyar közmondást: „a jó bornak nem kell cégér”, — másképp mondva; a jó hazafit nem a név teszi. W. Gy. I.

Dr. Hauser Mór, Bajának sokéremű polgármestere, betegség miatt lemondott.

A szabadkai színházat Gerőfi Andor vette ki.

Grossinger Károly, minden humánus törekvés meleg barátja, az ujvidéki tüzoltó egylet megteremtője, ezen rég viselt bizalmi állásáról megrongált egészsége miatt lemondott. Helyébe Pecezi-Popovits István, városi tanácsos választott.

A megyei új palotára befolyt 1881. dec. 31-ig készpénzben 261760 frt 3 kr; követelés még kiut van 106243 frt 81 kr.

Beküldetett. A magasztalt bajmoki zsandárok annyira lelkiismeretesek, hogy még a pacseri kaszinó helyiségébe is be-be állítanak. Tiszteljük a buzgóságot minden közegben, amíg buzog, de irtóznak attól, mikor már túloz. A kaszinó nem koresma, nem nyilvános, de sőt igen is zárthely, ahova belépni csak a tagoknak szabad. Az becsületes emberek társasága, mely társaság meg hányja veti, hogy kit juttasson kebelébe; úgy hogy ha a zsandár urak valamelyike tagjává akarja lenni, a választmány döntené el; vajjon bevehető-e vagy nem. Ott esténként sem rablási terveket nem komponálnak, sem nem verekednek, mindössze is két három jámbor filiszter kalabriszok két-három pohár bor melléklettel, a kiket azért kriminálisba hozni nem lehet. A zsandárságnak feladata, sőt kötelessége a tisztakezü, békés polgárok nyugalma és kényelme fölött örködni, nem pedig azt zavarni. K.

Táviridasodronyok gazdasági célokra. A közgazdasági miniszter értesítette a hazai gazdasági s kerteszi testületeket, hogy kerteszi és szőlőszi célokra a budapesti központi táviridai raktár táviridai sodronyokat szivesen átenged. A sodrony háromféle vastagságú és pedig 3, 4 és fél és 5 mm. átmérővel. Akik ily sodronyokat beszerezni kívánnak, a vastagság és mennyiség megjelölése mellett kérvényeikkel a nevezett hivatalhoz forduljanak, mellékelve egy, a gazdasági egyesület által láttaozott igazolványt arról, hogy a sodrony gazdasági vagy szőlőművelési célokra használtatik.

Az alföld-fumei vasut társulat — mint értesülünk — intézkedik az iránt, hogy hődmezővásárhely-szeged-szabadkai vonalán az omnibusz vonatok közlekedése a mult évben fogantatva vett módozatok szerint ez évben is megindíttassanak.

Pacseron folyó hó 6-án az ott működő táncitanító tulsikerült táncestélyt rendezett. Tulsikerült azért, mert a nyugalomra induló felnőt urak és hölgyekben annyira falánk volt a táncolás utáni vágyakozás, hogy a növendékek számára nem jutott hely s így szegények „tér szüke miatt” nem mutathatták meg papáik és mamáiknak, hogy mit tudnak, pedig hát ez volna célja az u. n. koszorucskának. Ohajtandó — tanítók szempontjából — hogy ezután iskolai vizsgálatokon is a felnőt vendégekhez intéztessenek a kérdések.

A polgári kaszinó vasárnapi közgyűlése a Strilich-féle ház megvételét helybenhagyta.

Beküldetett a „Nasztava za temelno ucenye magyarszok jezika od Szeva. Konyovitya i Koszte Beritya.” Izdanyo: Knyizsara M. Karakasevitya u Szomboru Pismo 2. Ara 20 kr.

Csendélet Omorovicán. Az ember sohasem tudhatja ebben a mi boldog községünkben, hogy a fejét mikor ütik be, vagy a hátát mikor tapogatták meg épen azok a hivatalos közegek, kiket azért fizetünk busásan, hogy a polgárság személy és vagyon biztonsága fölött első sorban örködjének. Entem itt az u. n. felelős örköket, a kiknek létezése olyan szerencse a községre nézve, mint a milyen szerencse például egy szépen virágzó fára a... hernyó. Mióta Omorovicának az alapját lerakták, alig emlékeznek emberek olyan képzelhetlen csudára, hogy ezek az örök valamely tolvajlást kiderítettek, vagy valamely rakoncátlan embert megzaboláztak volna; hanem hogy okvetetlenkedésükkel maguk okoztak zenebonát, vagy becsületes embereket ok maguk bántalmaztak: arra gyakran volt eset. Így történt folyó hó 8-ikának estéjén is 8 órakor. Egy fiatal kereskedő Szegedre költözvén a községből, az említett estén bucsuzott egyik másik ismerősétől. Hazafelé menet épen a polgári kör előtt szemközött jött rá egy ór, a náuk szokásos boldog állapotban — olyan állapotban — t. i. mikor valaki a jobb lábát nem tudja megkülönböztetni a baltól. Az ifju ember kitért neki s igyekezett vele szóba nem állni, de a rendnek hatalmas és felelős öre, megfordulva utána rugaszkodik s csekély távoiságra még két más felelős semmisséggel találkozza, — se szó, se beszéd, — pofon vágja az ártatlan embert s botjával is tapogatja, hogy hol keményebb a csontja. — Hogy Krivosziában, vagy Turkesztánban nem barátságos

esti 9 órakor mászkálni: az érthető, de hogy még ott is a rendnek felelős örei követnének el efféle brutalitást, arról nem emlékezik a história. Hogy a nagy epéjű felelősöknek voltak-e továbbra terjedő bomalyos céljaik: az nem tudatik, de annyi bizonyos, hogy a fiatal embernek hátra írták az elbocsátó levelet, mehetett azzal Szegedre — Az elüljáróság — ha tisztelt följöggja — kell, hogy az ilyen faragatlan fickók esztelen gorombaságait megörölja s emberségre tanítsa a nevében működő közegeket. K.

Pályázat az ujvidéki kir. ügyész-ségnél hivatal-szolgái állomásra.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat Bpsten márc. 10-én tartotta Türr István tábornok elnökele alatt r. évi közgyűlést. Az évi jelentésből kiemeljük, hogy a Ferenc-csatorna a lefolyt évben is feladatának fokozó mérvben megfelelt. Az a renény, hogy a béga- és vukovár-samaci csatornák kiépítettnek, nem teljesült; az igazgatóság azonban mindent kész elkövetni, hogy a csatornák kiépíttessenek s meg van győződve, hogy hazánk egyetlen tengeri kikötőjének Fiumének érdeke parancsolólag fogja követelni e csatornák kiépítését. Az öntözést illetőleg, gróf Chottek testvérek futtakai uradalmával 950 holdnyi öntözésre kötött a társulat szerződést. Ebből 200 hold berendezése már be van fejezve és valószínűleg még ez év folyama alatt öntözés alá is fog kerülni. Ezekon kívül a kir. kormány által berendezett és kész-let 200 holdnyi Pékla pusztá öntöz-tetést A csatorna m. évi forgalma a következő volt: Közlekedett a csatornán: 1270 üres hajó, 2803 terhelt hajó, 3,065 262 métermázsá rakománynyal, 128 üres tutaj 1242 terhelt tutaj. Bevétel volt: Összes szállítási bevétel 189,665 frt 18 kr. Gazdasági bevétel 33,847 frt 3 kr. Kamatok 56 frt 77 kr. Összesen 223,568 frt 98 kr. Míg 1876-ban a forgalom 1,049,722 mn. volt és a bevétel 95,272 frt 89 kr, a lefolyt évben a forgalom csaknem háromszor annyit tett ki. A közgyűlés az évi jelentés tudomásul vette s a fölmüntet megadta. Az igazgatóságba megválasztottak: Türr István, Ahlfeld Frigyes, Ullmann K. P. és Luczenbacher Pál A felügyelő bizottság eddigi tagjai: Frank Miksa, Kogler János, Rajkai Frigyes megmaradtak.

Az „Ujvidék” utolsó számában Szent-Tamásról panaszkodik valaki P. J. (Pollák Jakab) ottani zúgtanító ellen. Megnyugtathatjuk őt, biztos tudtuladással annak, hogy febr. 27-én 309. tanf. sz. a. a község felhivatott, Polláktól a magániskolanyitási engedélynek bekövetelésére. Azóta jöhetett volna ugyan válasz, de biz nem jött. Es erről, a további teendőkben ilyképen megkötött tanfelügyelőség, nem tehet.

Az átlukgatott vagy más módon megcsontított ezüst váltópénz a közpénztáraknál egyáltalán nem fogadtatik el. Ily váltópénz csupán csak a fémbeváltó hivatalban értékesíthető, még pedig kilónként 36 frttal, minél fogva egy 10 kros pénzdarabra 3,5, egy 20 krajcárosra pedig 7 krajcár esik, a mi 65% veszteséget jelent.

A szomszédban. Pavlovits Milan varjasi szerb iskolai tanító tantermében a napokban különféle tiltott térképek, — többi közt a Bácska, Szerémség és Bánás szerb térrajza, továbbá az orosz-cár arcképe, a Sipka-szorost és több orosz hőstettet ábrázoló kép — találtak a falon. Minthogy Pavlovits maga is beismert, hogy több szerb családot kivándorlásra csábított, Temes megye közigazgatási bizottsága a további eljárás megindítása iránt a közváltól megkereste, s egyszersmind intézkedéseket tett az iránt, hogy nevezett tanító állásától felfüggesztessék. E-s.

A rizstermelés meghonosítása érdekében a földművelési miniszter Bács Bodrogh megye közigazgatási bizottságához, továbbá a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egylethez a következő felhívást intézte: „Mint az a közizgatási bizottság előtt tudva van, a Bács megyében a sztapár-ujvidéki csatorna mentén fekvő pusztá-pékai kincstári telepen e miniszterium 1880. évben 4 holdon, 1881-ben pedig 40 holdon rizst termelt, és a rizstermelés oly kedvező eredményt szolgáltatott, hogy azt a kellő vízbőséggel rendelkező vidékek gazdáinak, mint jövedelmező gazdasági iparágat ajánlhatni vélem. Hogy hazánkban a rizstermelésre alkalmas déli fekvésű és vízzel bővebben ellátott vidékeim a rizstermelés meghonosíttassék, ezt elősegíteni kész vagyok az által, hogy a nevezett rizstelep berendezésénél alkalmazva volt szakközegemet, Bodola Lajos fömérnököt, az illető gazdák kívánatára rendelkezésre bocsátom oly célból, hogy a helyszínére menve, véleményét adjon az iránt, hogy a rizstermelésnek a helyi viszonyok kedvező-e, s ha igen, a berendezés tervezetét és költségelőrányszat elkészítse, s a munkákat végrehajtása telett felügyeljen. Másrészt, hogy a rizstermeléshez szükséges alkalmas munkások is kitaníttassanak, kész vagyok fiatal egyéneket a P.-Pékán alkalmazott olasz munkások vezetésé alatt kiképeztetni oly formán, hogy ez egyének díj nélkül lakás és ellátást nyernek, s a kiképeztetésben is díj nélkül részesülnek, azonban minden reájuk bizott öntözési és földmunkát a rizstermelés körül, rendes munkások gyanánt végezni tartoznak. Felhívom a közigazgatási bizottságot, hogy a megyében létező azon gazdákat, kik birtokukon kellő vízmennyiséggel rendelkeznek, az előzőkre figyelmeztesse, s azokat felhívja arra, hogy a mennyiben rizsmunkások képeztetni ohajtanának, kérvényeikkel mielőbb, de legkésőbb március 15 ig hozzám forduljanak. Felkérem a közigazgatási bizottságot, hogy jelen felhívásom értelmében telett intézkedését velem közölje.” B. Kemény.

Az ó-kanizsai izraelita négyelet folyó hó 6-án alapítójának gyarapítására jötekonycélú táncvigalmat rendezett, melynek eredménye 157 frt 47 kr mint tiszta bevétel a költségek levonásával. Ezen eredmény a számos föllíftetésnek is köszönhető; föllíftettek: Frankl Mór 10 frt, Buehler Lajos 5 frt, Davidovits Jakab 2 frt, Müller N 1 frt, Vajda József 2 frt, Landsberger N. 2 frt, Köhn Mórné 1 frt, Lederer Vilmosné 1 frt, Lungovits Mihály 1 frt, Kafga Gyula 1 frt 60 kr, Tordai Kálmán 2 frt, Deutsch Zsigmond 2 frt, Tóth József ifj 2 frt, Nsgs főt Mészáros Ignác ur 3 frt, Adányi L. 2 frt, Nagy Lajos 1 frt, Kranner János 2 frt, Megyánszki Sabbas 3 frt, Popovits M. 5 frt, Dr. Kertész Sándor 1 frt 20 kr, Weiszberger Ignác 2 frt, Weiszberger Mária 1 frt, Kirsch M 1 frt, Hesszer Jakab 2 frt, Grüner Adolf 2 frt, Grüner Fülöp özvegye 2 frt, Scheer Bernát 2 frt, Löwinger Sámuel 2 frt, Vogel József 2 frt, Herz Mór 5 frt, Eisenstädter Vilmos özvegye 5 frt, Grüner Jakab 4 frt, Kiss Sándor 20 kr, Hesszer János 2 frt, Krahl Ede 40 kr, Fehér József ifj 1 frt 20 kr, Körmöczy László 2 frt, az ó-kanizsai ifjuság 14 frt 80 kr. Ezek szerint a föllíftetésekbe befolyt 100 frt 40 kr. — Az egylet nemes törekvésének előmozdításáért ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja az ókanizsai izr. négyelet elnöksége.

Haláleset. Antal Károly, almási járási tb. szolgabíró és bikityi m. k. postamester f. hó 7-én 58 éves korában elhunyt. Egyike volt a megye inventariumdarabjainak s mindenki sajnálva adta át, de az utód szivesen fogadta. Aldás emlékére!

Kinevezés. Horváth György almási járási tb. szolgabíró, segédszolgabíróvá nevezett ki.

Egy érdekes buzogány. Haynald Lajos biborok érsek egy érdekes buzogányt adott ajándékba a nemzeti muzeumnak, melyet Haynald, Pater Simon, Jukundina csiksomlyói szerzet-tartományfőnökötől kapott a következő magyarzó sorok kíséretében: „A bunkós buzogány nem nagyon régi, csakis 118 éves, 1764-ben a híres mádfalvai veszedelemnél Istvánfy Miklós káson jakabfalvi kántor vitézkedett vele. Miklós deák jó futó lehetett, mert a katasztrófa helyéről épörrel megmenekült bunkóstul együtt; a többiek a kik el nem szaladtak, ott veszttek. Miklóstól a bunkót fia Antal örökölte, ki Csik-Szt-Györgyön 68 évig szolgált az eklesiát, mint harangozó és kántor. Gunynevén Tubák kántornak is neveztek. Istvánfy Antalnak a fia, Alajos, jelenleg szögödi kántor, 68 éves öreg, az apjától örökölt históriai nevezetességi bunkót mindekkorig szintén nagy becsben tartotta, de már nehéz kezdett lenni neki gyámbotul és ily módon került a Pater Simon birtokába. A bot bunkójának középső nagyobb csucskójába bemetszett 1864. év-zám megegyez a SJCULCJDJUM chronosticonnal. A bunkó nyele meg van pattanva, mert mint Alajos deák mondja — őt valami gonosz szándéú emberek egykor utaztában suadento diáboló bántalmazni keztek, kiket sikerült a maga köréből elpárologatni és hogy emlékeztető jel nélkül ne távozzanak, ősi bunkóját az egyiknek hátra szalajtottta. Ekkor villogott a bunkó másodizben diadalmasan s ekkor tört meg a nyele. Többi viselt dolgait s vitézi tetteit klio nem jegyezte fel a világtörténelem nagy kárára.”

A vadászati és fegyveradó módosításáról a képviselőház elé ment benyújtott törvényjavaslat rendelkezési lényegökben a következők. — Az 1875. XXI. t. c. hatályon kívül helyeztetik. A fegyveradó egy évi összege tesz a) egy forintot minden darab egyesűvű puska után; b) két forintot minden kétsűvű puska után. A vadászati adó 12 forint egy évre. A vadászati év augusztus 1-én kezdődik. Kivételnek a fegyveradó alól; a) közüntézetekben, nyilvános gyűjteményekben, közhatalóságoknál őrzött fegyverek, b) emlék, ereklyefegyverek, c) magánosoknál használaton kívül levő fegyverek, d) esendőrök, rendőrök, fegyőrök és erdőőröknek fegyverei, e) a közös hadsereg és honvédség fegyverei, f) a puskaműveseknél és árusoknál levő fegyverek. — Kivételnek a vadászati adó alól: a) az adókötelesek szolgálatában álló cselédek, b) a vadászterületek gondozására alkalmazott cselédek, továbbá eszűzök, pásztorok, erdőkerülők, erdőtisztviselők s a királyi erdőfelügyelőség személyzete; ezen egyének csak azon területen vannak a vadászati adó alól felmentves tarthatnak fegyvert, a hol alkalmazva vannak.

Pattantyú.

Olajt vett a b... i koldus a boltban; hazafelémenve, eltört az üveg, bement a legközelebbi fazekas mesterhez, kért valami rossz edényt, miben megmenthetné az el nem folytat. Megkönyörült a szerencsétlen a mester, mire ily fohászra fakad a koldus — a tört fazékért: „Adjon az Isten ezerszer-ezer ennyit érte!”

Kitakarolj akasztófára való — rival rá a fazekas — hisz a meghallgatódik kérésed, kollégád lesz az egész familiám.”

Szerkesztői üzenet.

Pilátus. Az igazságnak nem kell árarc; az mögé csak gyávák rejtőznek. A névtelen becsmérés irodalmi utonállók kenyere. A kor nevelési hibát helyi szempontokból megöröni: feladata a kötelességtudó vidéki sajtónak. Ezért dühöngeni: idegbetegség; hibás gyanánt jelenünk: ostobaság. Különbön e lap közkezen forog. Sokat ad komoly emberek tárgyilagos ítéletére; de a demagóg zászlósdást megveti. A többi vád: hazug rágalom. Erdemleges cáfolatok 1877-től fogva az illető postakönyvekben, valamint a p... i arvpapnzar iratai között található. Aki haragszik, annak nincs igazsa. Részünkről: készen vagyunk!

NYILTTÉR. *)

MATTONI-féle
**BUDAI KIRÁLY
KESERÜFORRÁSOK**
Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás
Mattoni és Wille, Budapest
Kapható minden gyógyszerárban és ásványvizkereskedésben.

15—2

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

HIRDETÉSEK.

1. sz. Ó-Kér községe.
1882. közgy.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye III. alsó járásba kebelezett Ó-Kér községben a község állatorvosi állomás üresedésbe jövén, arra ezennel pályázat nyitattik s a választásra határidőül f. évi március hó 16-ának délelőtti 10 órája tűztek ki.

Az állatorvosi évi javadalmazás következő:

- 1) Évi készpénz fizetés 400 frt.
- 2) Látogatási díj 20 kr, és pedig csak az elsőért, a többi ingyen,
- 3) Ló vagy tehén ellésnél ha segítkezik 1 frt.

Kötelességei:

- 1) Évenként az egész községbeli ló és tehén állományt ingyen kétszer megvizsgálni.
- 2) A hús szemlét ingyen eszközölni.
- 3) A község tenyésztő állatait ingyen gyógykezelni.
- 4) Más községet szerződésileg átvállalni nem szabad.
- 5) Megválasztatása 3 évre szól.

A pályázni kívánók felhivatnak, miszerint kellőleg felszerelt folyamodványaik a választást megelőző napig alulírt község előjáróságához nyujtsák be.

Ó-Kér, február 5-én 1882.

Szaich Gyula. **Riebel Bálint,**
2-2 bíró.

589. szám.
kg. 1882.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrogh megye közép II-od járás szolgabírói hivatala részéről, az Ó-Sztapár községében leköszönés folytán üresedésbe jött község jegyzői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás következő javadalmazással van egybekötve: u. m.

- 1-ör 126 frt o. é. készpénz fizetés, és
- 2-ör szabad lakás,
- 3-ör 18 m. m. 60 kgr. (40 pozsonyi mérő) buza,
- 4-er 84 kgr. (150 π) marhahus,
- 5-ör 36 kgr. (60 π) faggyu gyertya,
- 6-ör 36 kgr. (60 π) só,
- 7-er 1 drb 112 kgr. (2 mázsa) súlyú hizott sertés,
- 8-ör 20.46 ürköbméter (6 öl) kemény tűzifa,
- 9-er 12 kocsi széna,
- 10-er tagosított 27 cat. hold 327 □ öl szántó föld haszon élvezete, melytől az összes adókat a község tartozik fizetni.

Az üresedésbe jött állomás 1882. évi március hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Sztapár község házában megtartandó választás útján fog betöltetni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. és 75. §§-ai értelmében felszerelt kérvényeiket 1882. évi március hó 21-éig bezárólag ezen szolgabírósnál benyujtsák, és ebben igazolják, hogy a jegyzői teendőknél magyar és szerb nyelven való ellátására képesítve.

Kelt Ó-Szivacon 1882. évi február hó 22-én.

3-3 **Latinovits Gyula** szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület részéről ezennel a titkári állásra pályázat nyitattik.

Feltételek: Szakképzettség; a magyar, német és szerb nyelvek bírása.

Kötelességek: A fogalmazás és irodai teendők végzése; továbbá egyleti célokból a megye évenként többszöri beutazása.

Az állomás javadalmazása:

1. Évi készpénz fizetés 1000 frt.
2. Egyleti célokból tett utazások alkalmával 5 frtnyi napidíj és az utiköltség. Ezen felül pedig — a mennyiben az illető az egyleti pénztár kezelésével is megbízatnék — az évi fizetés 1200 frtra kiegészítették. Ez esetben 1000 frt óvadék letétele szükséges, és pedig akár pénzben, akár allampapirokban.

A szerződés a választmány által történt megválasztatás után három évre, félévi kölcsönös felmondás mellett alulírottal köttetik meg, mint akihez a felszerelt folyamodványok bezárólag f. évi április hó 24-ig intézendők.

Vojnich Jakab,

egyleti első alelnök

Budapest, Sándor-u'ca 9 sz.

3-1

1603. Zenta város tanácsától.
k. ig. 1882.

Árverési hirdetmény.

Zenta város tanácsa részéről ezennel közhírré tetetik, miszerint a város tulajdonához tartozó

nagyvendéglő

12 vendégszobával, 3-4 szobából álló külön lakosztállyal, casino- és billiárd-termekkel, egy udvarra nyíló pincével, alkalmas nagy istálló és felszerrelt együtt.

Továbbá ugyanottan az úgynevezett

Deppo-korcsma

egy utcára nyíló pincével, az ezekkel egybekötött realia-jogokkal együtt f. évi április hó 2-án d. u. 3 órakor tartandó nyilvános árverés útján f. évi április hó 24-étől kezdve 6 egymást követő évekre hasznosbérbe ki fog adatni, a melyre az árverezni szándékozók a kitűzött határidőre a tanácssteremben tartandó árverésre oly megjegyzés mellett hivatnak meg, hogy magukat a kellő 10% bánompénzzel lássák el.

A feltételek id. Papp Antal gazd. tanácsnok úrnál megtekinthetők.

Zentán, 1882. évi március hó 9-én.

Gombos Gábor,
polgármester.

3-1

Pályázat.

A bács-bodroghmegyei gazdasági egyesület a Zomborban május 28-31-én rendezendő állat- és gépkészítés helyiségeinek kiépítésére pályázatot hirdet. A tervek alulírt titkárnál, mint az elnök megbízottjánál, megtekinthetők.

Szükséges: 158 meter hosszú fültetejű nyílt lóállás; 100 meter hosszú marhackol; 74 meter hosszú holmi kerítés; 160 meter hosszú fültetejű gépszn.

A költségvetés 1400 frtra van kivetve. Vállalkozók ajánlatukat f. évi április 15-ig alulírt titkárhoz címezzék.

A megbízott köteles lesz 200 frt óvadékot letenni. Az anyagok kihasználás után övéi maradnak. Ugyanő a vendéglőt is kiveheti.

Zombor, 1882. március 12.

Dr. Molnár István Lajos, **Szemző Gyula,**
kiáll. titkár. 1-1 kiáll. végr. biz. elnök.

PÁLYÁZAT.

A sztanisiczi gör. kel. hitközség részéről a g. k. templom tornyának árlejtés útján újból való fölépítésére pályázat nyitattik és annak megtartására f. évi március 19. d. u. 2 órája ezennel kitűztetik, melyre az árlejtési szándékozók 10% bánatpénz letétele mellett tisztelettel meghivatnak.

Az ebbeli terv és költségvetés az itteni g. kel. lelkészi hivatalnál bármikor megtekinthető.

Sztanisicson, 1882. febr. 27-én.

A g. k. hitközség nevében:
Csupics Vazul,
plébános.

1-1

39. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbírósnak 4947. számú végzése által Birvarszky Zákó Maja zombori lakos végrehajtó javára Bauer Mátyás kernyajai lakos ellen 1000 frt tőke, ennek 1881. évi szeptember hó 29. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 10 frt 80 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 600 frtra becsült 4 db. lóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 508.1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely színén, vagyis Kernyaján a község házában leendő eszközzésére 1882-ik év március hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban 1882-ik évi március 4-én.

1-1 **Oláh János,**
kir. bírósági végrehajtó.

A pályaudvaron fekvő legjobb minőségű

cser hasábfá

4 köbméterenként = (1 m. öl)
13 frt 50 krért kapható

2-1 **Roheim testvéreknél.**

80. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbírósnak 430/1882. számú végzése által a zombori kereskedelmi és iparbank mint végrehajtó javára Milánkovics M. János és neje Popovics Vladislava zombori lakosok ellen 500 frt tőke, ennek 1882. évi január hó 23-ik napjától számított 7 1/2% kamatai és eddig összesen 36 frt 73 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 911 frt 57 kr-ra becsült rőfös árúcikkekkel álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 529/1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis I. rendű alperes üzlethelyiségében (főutca, 124. számú házban) leendő eszközzésére 1882-ik év március hó 21-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1882-ik évi március hó 10-én.

1-1 **Cservenka Lajos,**
kir. bírósági végrehajtó.

A legjobb szivarka-papir LE HOUBLON féle francia gyártmány.

Utánzástól óvunk.

Ezen szivarka-papir csak akkor valódi, ha minden egyes papíron e bélyeg van: LE HOUBLON, és minden egyes carton az alóli óvjegy és aláírással van ellátva.

Cawley & Henry
Propriétaires du Brevet
Cawley & Henry, al einige Fabrikanten, PARIS
Seuls Fabricants brevetés des Marques:
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Couleur Mais Blanc ou Mais
Qualité supérieure Aux Armes de chaque Pays

22-1

LEITNER H.
BÉCSBŐL,
a zombori márciusi vásár alkalmával
a legújabb divatú
NŐI TAVASZI- ÉS NYÁRI-
ÖLTÖNYEIVEL
megjelen.
Áruhelyisége: Zomborban a fő-
utcában
Szemző Gyula ur házában.

A Bács-Bodrogh megyei

gazdasági egyesület

folyó évi május 28. 29. 30. 31. napján

Z O M B O R B A N

Állat- és Épkiállítás

rendezi, melyre a jó fajta tenyészállatoknak és hasznos gépeknek megismertetése, illetőleg elterjesztése céljából, az érdekelt eladó és vevő közönséget következő értesítés mellett hívja meg:

I. Állatkiállítás.

1. Kiállíthat minden megyebeli tenyésztő.
2. Kiállítható: minden **nem teliver** ló; szarvasmarha: **csak magyar** fajta; juh: **csak** félfinom egygyirettű; sertés: csak homi zsírfaj.
3. Kell, hogy a kiállítandó ló és marha legalább két év óta; a juh és sertés legalább egy év óta a kiállító birtokában legyen.
4. Lovak és marhák egyenként — nem csoportban — állítandók ki. A tömeges kiállító az alábbi díjakon kívül megfelelő oklevelet is kaphat.
5. Juhok és sertések csoportonként állítandók ki.
6. Egy **csoport juhhoz kell** legalább: 1 db öreg kos, 3 db anya-bika, 1 db egyéves kos, 1 db egyéves bárány, 3 db szopós emse, 1 db egyéves kan, 1 db egyéves nőstény, 4—10 db malac.
8. A lovak e célra építendő földött helyen, a marhák korlátban, a juhok és sertések csoportonként rekeszekben állanak.
9. A helypénz a kiállítás **egész tartamára** mindjárt beállításkor left-

4. Hároméves kancacsikókra:

Első díj 8, második 4, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

5. Kétéves méncsikókra

Első díj 8, második 4, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

6. Kétéves kancacsikókra:

Első díj 6, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

7. Egyéves méncsikókra:

Első díj 6, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

8. Egyéves kancacsikókra:

Első díj 5, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

9. Első díj 20, második 10, harmadik 5, negyedik 3 db arany.

2. Borjas tehenszűre.

Első díj 12, második 6, harmadik 4, negyedik 2 db arany.

3. Hároméves bikákra:

is kaphat.

5. Juhok és sertések csoportonként állítandók ki.
6. Egy csoport juhokhoz kell legalább: 1 db öreg kos, 3 db anya-bika, 1 db egyéves kos, 1 db egyéves bárány, 3 db szopós emse, 1 db egyéves kán, 1 db egyéves nőstény, 4—10 db malac.
8. A lovak e célra építendő fődött helyen, a marhák korlátban, a juhok és sertések csoportonként rekeszekben állanak.
9. A helypénz a kiállítás egész tartamára mindjárt beállításakor lefizetendő és darabonként összesen a következő:

1. Ó egyévesig 1 frt, egyévesestől kezdve 3 frt, Bika 2 frt, Marha 1 frt, Juh 20 kr., Sertés 30 kr.

Egyleti tagok a helypénz felét fizetik.

10. Aki nem akar takarmányt hozni, piaci áron kap a kiállítási helyiségben, ha ebbeli szándékát előre bejelenti.
11. A bejelentés határmája: 1882. április 30-ika.
12. Az állatok beállításának határmája 1882. május hó 27-ének déli 12 órája.
13. Egy éves jó méncsikók megvételére a magas kormány megbízottat fog küldeni.
14. Jó tenyészbikák bevásárlása ez alkalomból a községeknek alispáni körlevél útján fog ajánlatni.
15. Uradalmak pénzbeli jutalom helyett megfelelő oklevelet kapnak.
16. A díjak a kiállítás után a tulajdonosnak vagy meghatalmazottjának rögtön kiadatnak.
17. A pályadíjak következők:

I. Lókiállítási pályadíjak:

1. 4—8 éves magán-tenyészmenékre:
Első díj 12, második 6, harmadik 4, negyedik 2 db arany.
2. 5—14 éves anyakancákra sikerült szopós esikóval:
Első díj 10, második 5, harmadik 3, negyedik 2 db arany.
3. Hároméves méncsikókra:
Első díj 10, második 5, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

II. Gépkiállítás.

1. Kiállítható minden gazdasági gép és eszköz, akárhol készült.
2. Gépek csak dícsérő vagy elismerő oklevelet kaphatnak, ahhoz képest, amint célszerűségüket próbával igazolják.

A bíráló bizottságok a kiállítás megnyitakor fognak megalakulni.

Minden levelezés az „Állat- és gépkiállítás végrehajtó bizottságá"-hoz, Zombor (Bács-Bodrogh megye) címzendő.

Szemző Gyula,

a kiállítási végrehajtó bizottság elnöke.

Első díj 6, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

8. Egyéves kancacsikókra:
Első díj 5, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

II. Szarvasmarhák pályadíja:
Első díj 20, második 10, harmadik 5, negyedik 3 db arany.

2. Borjas tehenekre:

Első díj 12, második 6, harmadik 4, negyedik 2 db arany.

3. Hároméves bikákra:

Első díj 10, második 5, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

4. Hároméves üszókre:

Első díj 8, második 4, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

5. Kétéves bikákra:

Első díj 6, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

6. Kétéves üszókre:

Első díj 5, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

7. Egyéves bikákra:

Első díj 5, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

8. Egyéves üszókre:

Első díj 4, második 3, harmadik 2, negyedik 1 db arany.

III. Juhok pályadíja (csoportonként):
Első díj 10, második 5, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

IV. Sertések pályadíja (csoportonként):
Első díj 10, második 5, harmadik 3, negyedik 2 db arany.

V. Községek pályadíja:

1. 4—8 éves menékre:

Első díj 3, második 2, harmadik 1 db arany.

2. 4—14 éves szopós esikójú anyakancákra:

Első díj 3, második 2, harmadik 1 db arany.

3. Borjas tehenekre:

Első díj 3, második 2, harmadik 1 db arany.

4. Egyéves borjakra:

Első díj 1 db arany, második 2 db ezüst forint, harmadik 1 db ezüst forint.

III. Gépkiállítás.

3. Csupán eladásra, nem pályázatra szánt gépek is elfogadhatnak.
4. Szabad ég alatt álló gőzcséplők 10 frtot, járgánycséplők 6 frtot, fődél alatt álló gépek folyó hosszmetérenként 2 frtot fizetnek.

A bíráló bizottságok a kiállítás megnyitakor fognak megalakulni.

Minden levelezés az „Állat- és gépkiállítás végrehajtó bizottságá"-hoz, Zombor (Bács-Bodrogh megye) címzendő.

Szemző Gyula,

a kiállítási végrehajtó bizottság elnöke.

Dr. Molnár István Lajos,

a kiállítási végrehajtó bizottság titkára.

